

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Sortisori nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se returnează.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augonfeld & Emerio Les-
ner., Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsbet-közt).

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmand pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Pub-
licări mai dese după tarifară
și învoială. — **RECLAME** pe
pagina 8-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVIII.

„GAZETA“ iese în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungarie
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 8 cor.
N-ri de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-ri de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etagiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 8 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 238.

Brașov, Sâmbătă 29 Octomvrie (11 Noemvrie).

1905.

Nevoia e mare meșter.

(a) Contele Kolowrat-Krakowsky era colonel la húsari în anul 1848 și administra în același timp și brigada din Cașovia. Om al împăratului și comandant de trupe împărătesci, în neorientarea ce domnia în lunile de primăvară ale anului 1848, colonelul a fost ispitit cu fel de fel de momeli, ca să intre în armata națională maghiară, ceea-ce decă făcea, numărul celor 13 martiri maghiari, cu nume nemțesci, s'ar fi sporit cu unul, și la 6 Octomvrie a fie-cărui an, alătura cu Aulich, Leiningen etc. pomelnicul eroilor 49-isti ar fi conținut și un nume boem.

Numai prin șiretlic a putut să scape acel bărbat, pentru-ca oferindu-și serviciile suveranului său, să se încununeze apoi cu lauri pe câmpul de răsboi al Italiei, ăr la 1851 punându-și sabia la odihnă, să apuce condeiul și să lase posterității însemnări prețioase asupra evenimentelor trăite de densus în acei ani memorabili.

Cetitorii noștri au vădut mai deunăci un resumat din opera postumă a generalului austriac, cuvinte adevărate și sugestive, o dramă din cele mai emoționante.

Ura de rassă ajunsese la paroxism. Comisarul Beöthy Ödön — serie contele Kolowrat — când i-s'a adus un transport de prizonieri sërbi, își păseca ochii cu plăcere cannibalică asupra nenorociților, cari nu aveau altă vină, decât că nu făceau parte din rassa domnitore. „Am să-i spânzur pe toți!“ — „Dér ce crimă au săvîrșit ei?“ întrebă colonelul. „Ce să săvîrșescă? Nu e de ajuns faptul că sunt Sërbi? Vrem să stîrpim într-egă rassa!“

Și cuvintele acestea luate din memoriile lui Kolowrat le-am cetit în „N. Fr. Pr.“ tocmai în ziua când cetiam și dările de sémă despre in-

stalarea fișpanului Coșocnei. Ce coincidență! Noul fișpan, contele Teleki Laszló, este fiul unui alterego al lui Beöthy, este fiul vestitului colonel 48-ist, Teleki Sandor, care în părțile chiorene, — spun bătrânii — a procedat aidoma față cu Români, cum spune Kolowrat, că a vădut procedând pe Beöthy față cu Sërbi.

Ura de rassă a fost cultivată ce e drept la Maghiari și în ultima jumătate de secol, cu zel vrednic de o causă mai bună, și tendințele oligarhice ale diferiților conți din coaliția maghiară sunt la înălțimea precedentelor din 1848, dér cu toate acestea imposibil să nu trapeze pe ori-cine faptul, că pe descendentul direct al unui protagonist revoluționar nu numai că nu-l numărăm în cohorta oligarhilor, ci îl vedem huiduit, scupat și bătut cu ouă clocite, angajându-se în serviciul — votului universal.

Și credem, că este o mare învățatură în acest fapt, și esplicația nu putem în grabă să o găsim. Fi-va această pöte, fiind-că tinerul conte are din partea mamei în vinele sale sânge burghezesc de rassa latină, ori fiind-că s'a născut sub ceriul senin al Italiei în timpul, când tatăl său pribegea? Ori pöte că bătrânul revoluționar, care a trăit până și-a vădut copiii mari, li-o fi lăsat cu limbă de moarte, să lucreze mai mult cu mintea, de cât cu temperamentul? — nu putem să scim. Adevêrul este, că își face impresie apröpe comică, vădend transiția bruscă dela tată la fiu.

Căci șeful contelui Teleki și al celorlalți fișpani nou numiți, deși în programul său anunță măsuri tot așa de șovinistice în privința limbei și a școlilor, ca și antecesorii săi, — în alte privințe forța împrejurărilor i-a impus să susțină postulate reclamate și de naționalități. Așa este de pildă votul universal.

„Un parlament, în care numai 6 $\frac{1}{2}$ % a populației trimitt represen-

tanți — nu pöte fi adevêrata expresie a voinței poporului“, dice baronul Fejervary, respundend pe calea interviului la cele spuse de Apponyi la Macău. ăr despre votul universal, asupra căruia Fejervary și tovarășia din care făcea parte până mai alaltăeri zimbăia disprețuitor, astăzi dice, că este singurul mijloc pentru a introduce voința poporului în parlament. Și în sfîrșit Fejervary, în răspunsul ce-l dă lui Apponyi, pomenesc și de „miliönele de cetățeni“, cari astöptă dela parlament nu „excesse oligarhice“, ci muncă seriösă, căci, uite — dice el — simbria muncitorilor agricoli, care este termometrul gradului de bunăstare și de cultură a unei țeri, în Ungaria stă la nivelul din Congo.

Nevoia este mare meșter și vremea scie să încovie îngâmfarea boierilor. Va veni öre și vremea aceea, să aüdăm pe un alt baron Fejervary anunțând egala îndreptățire națională a tuturor popörelor? Și să vedem pe un alt conte Teleki lăsându-se bătut cu ouă clocite pentru susținerea acestei egalități în Coșocna și alte comitate cu majoritate românăescă?...

Dieta Croației se va deschide ađi. Din acest incident töte partidele politice din Croația au ținut eri conferențe. În ședința de ađi său mäne Dr. Franck va ceti scrișorea, ce i-a adresat-o contelui Apponyi, în care îi esplică acestuia, de ce hotărîrea din Fiume nu e favorabilă nici Croaților, nici politice naționale maghiare.

Demonstrație navală contra Turciei. „Neue Freie Presse“ anunță, că între marile puteri se urmöză încă un viu schimb de note în cestiunea reformei financiare în Macedonia. La negocierii participă și Rusia. Germania încă e gata a se alătura la acțiunea comună, care urmözesc scopul de a crea stări normale în Macedonia.

Décă avertismentele puterilor nu vor folosi, urmöză să se facă în proximele zile o *demonstrațiune navală internațională*. Marile puteri au stabilit deja, ca fie-care din ele să participe cu câte 2—3 vase de răsboi la demonstrație. Austro-Ungaria va trimite crucișătörele »San Georg« și »Szigetvar«. Nu este esclus, ca flota internațională compusă din 15 vase, să plece spre orient încă la finele săptămănei. Décă demonstrația navală n'ar folosi, atunci nu este imposibil să se declare *blocada pacinică a Dardanelor*. Marile puteri speră, că în cele din urmă Sultanul va ceda.

Cum s'a acordat constituția în Muntenegru. Proclamațiunea prin care se acordă constituție Muntenegrului, s'a dat numai după-ce reprezentanții negustoriei și ai vöevöilor de neam au arétat ferberea ce domnea în țără. Prințul Nicolae a cerut un timp de trei zile ca să se gândescă, și n'a cedat de cât după un nou avertisment al negustoriei.

Alianța anglo-japonesă. Ministrul de externe engles marchisul de Lansdowne a declarat într'un toast la banchetul ce s'a aranjat în onörea lui, că Anglia a aflat în Japonia un aliat de care pöte să fie mândră. Tratatul de alianță nu cuprinde nici un punct, care ar amenința o a treia națiune. În tratat nu se găsece nici o clausă secretă. Scopul principal al tratatului este menținerea păcii, și decă Anglia și Japonia doresc pacea în Orient, atunci ea nici nu va fi turburată. Al doilea scop al tratatului de alianță, este menținerea inviolabilității teritoriale a Chinei și păzirea principiului ușei deschise. Al treilea scop este *sprijinul reciproc* față cu atacuri, cari n'au fost provocate. Marchisul Lansdowne crede că caracterul liber de ori-ce ostilitate al alianței, va fi întem-pinat în străinătate cu aprobări și simpatii.

Marchisul a arétat apoi asupra efectului ce-l are *acordul anglo-frances* asupra consolidării ambelor state, și a dat expresie părerii, că nici acordul cu Japonia,

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

„Luceafêrul“ și mișcarea literară.

(„Icöne“ de A. Ciura: „Traiul nostru“ de Ion Ciocărlan; și „Dela țără“ de Ion Agărbiceanu.)

A fost un ceas norocos, când un grup entusiast de tineri din Budapesta s'au hotărît să scötă revista atât de frumos botezată: »Luceafêrul«.

Intr'un colț de cafenea, într'o atmosferă nu tocmai limpede s'a plămădit ideea din care avea să se reverse mai târziu lumină binefăcătoare. Scepticii unii dintre ei — și cu tot dreptul, căci cine mai crede la noi în trăinicia unei foii literare?! — stăteau îngândurați în fața celorlalți, din cari vorbea mai mult inima, decât mintea. Și mai mult într'un noroc decât cu un plan bine definit »Luceafêrul« a vădut lumina zilei și a rămas cam zăpăcit la razele soarelui. Nici colaboratori, nici abonenți și nici multe cuvinte de încurajare. A dus'o greu la început, că drumul e anevoios când ai să urci culmi și trebuie să-ți cauți singur cărare. La început »Luceafêrul« a fost un *visător* sêrac dori-

tor de a intra în lume, dér n'avea haine de sərbătöre. Și câtă trudă nu s'a cheltuit până și le-a agonisit! Câtă jertfă, câtă abnegație din partea celor ce voiau să scötă revista la drum neted.

Astăzi »Luceafêrul« lucesce frumos și töte privirile sunt îndreptate spre densus. Stânca literaturii ardeleni s'a mișcat puțin și din ea a țîșnit apă limpede și răcoritöre. Obosiții de drum prăfos se vor opri și vor gusta o clipă de odihnă curată.

Mișcarea literară din Ardeal, atât de mult așteptată, se simte, și noi îi dorim din suflet, ca în curend să ia aripi de vultur.

Sufletul acestei mișcări fără îndoială e Octavian Goga. Volumul lui de poesii a fost primit în lumea literară românăescă de pretutindenii cu un adevêrat entusiasm. Vom vorbi mai mult despredensus într'un număr viitor.

— Astăzi despre cele trei volume de proză apărute în tipografia »Luceafêrului«:

Cei trei său patru ani—decă nu mai mulți — de universitate petrecuți de tinerii Ardeleni la Budapesta, formöză în viața lor o epöcă de sbucium sufletesc

de entusiasm și de necaz, de planuri bêtărănesci și de aventuri de tinerete nebunatică. E un colț din viața lor, pe care n'au să-l mai întelnescă nici-odată și fiind-că revista »Luceafêrul« a fost la început a tinerimei universitare, d-l A. Ciura s'a gândit să fixeze câteva momente din viața acesteia.

Autorul este un povestitor aședat și cuminte, și ni-se pare chiar prea cuminte. În atmosfera aceea tinerescă, câte lucruri interesante nu se petrec? Și din cele ce se petrec, câte nu se pot imagina? A. Ciura însă e un suflet sfios și deși impresionist, n'are cutezanța impresionistului. N'o are, fiind-că e prea serios și până și gluma lui e stăpănită. Din töte bucățile reiese o modestie vedită în fața subiectelor sale.

Cred că nu greșesc de loc încercând să-l caracterizez chiar cu vorbele d-sale din bucată Postum: »...Gloria rămănă pe séma altora; eu sunt cel mult o vibrație ce tremură o clipă, un acord din marea simfonie a valurilor lumii, un vis ce se risipece înainte de vreme, un foileton«.

De altfel rămâne curat până la sfîrșit. Meritul autorului e, că ne-a dat nisce

icöne dintrun mediu neexploatat încă în literatura noastră.

Am dori numai ca pe viitor durerile și bucuriile, cari îi frămênta pe studenți — bine înțeles, decă d-l Ciura își va mai lua subiecte din viața asta — să ni-le facă interesante și noue publicului mare, lăsând șfiala la o parte și întrebuintând töte mijlöcele, pe cari un artist trebuie să le aibă la îndemână.

Ion Ciocărlan are o limbă bogată, ușöră și frumoasă. Se vede imediat, că-i omul de la șesul larg, bătut de söre. E un scriitor, care nu întră adenc în suflète, îi place mai mult să descrie, să picteze. E un colorist de mâna întâiu, căruia însă îi lipsesc ceva: proporția colorilor. Povestesc așa de frumos, că de multe-ori se uită lăsându-se amăgit de farmecul limbei sale. Atât ca observație. În colo nimic de cât bine. E un suflet de artist, un artist delicat și un cunoscător al vieții țărănești. **7065.** din România. Autorul »traifului nostru« de altfel cunoscut și apreciat în literatura română. Primul său volum a fost prin Viena. cu multă dragoste și cu acesta de-al lea în care se găsece adevêrate märe

nici cel cu Franța nu urmăresc ținte, cari ar restringe drepturile unei țări față de cealaltă. Afirmatiunea, că acordul cu Japonia și Franța ar avea ca urmare înstrăinarea de celelalte state, e nebasată. Anglia e gata a încheia cu ori-care stat astfel de acorduri, presupunând, că nu i-s'ar cere lucruri, cari ar turbura amicitia ei față de Franța și Japonia.

Crisa ungară.

Situație primejdiosă.

— Nu încapă îndoială, că situația este aji foarte primejdiosă, mult mai primejdiosă de cum își închipuiesc unii.

Cuvintele acestea le-a dis un politician distins maghiar către colaboratorul unui diar fruntaș coaliționist. El a adaus:

— Guvernul actual a primit deplină autorizare și libertate de acțiune pentru realizarea programului său. Pe baza acestui program, el vré să facă alegeri, și decă altă basă de descurcare nu se va da, el va și face alegeri. E un lucru hotărât acesta. Nici un fel de piedecă nu-l înspăimântă. Să nu credeți, că guvernul va lăsa lucrurile într-atât. Nu! El e decis a merge înainte și a-și executa toate planurile. Decă totuși se vor ivi greutăți, față cu cari nu va cuteza să ia poziție, e de temut, că va urma un guvern și mai rău, care apoi nu se va speria de nimic.

Numirea fișpanilor noi stă în legătură cu viitorile alegeri. Și decă acum, în starea iritată de aji, se va săvârși contra vre-unui fișpan insulte mai grave decă cele de până acum, de pildă va fi dat afară din casa comitatului, e întrebare, cum vor judeca lucrul acesta în Viena? Nu vor vedé în acesta un atac și o violare a sferei de influință regescă, și nu vor trage din aceasta consecențele? Și decă va veni un guvern, înaintea căruia constituția e o nimica, ce va fi atunci?

Continuând, amintitul politician maghiar dice, că Maj. Sa ține și aji neclintit la baza dela 67. Pe această basă s'a împăcat Coróna la 67 cu »națiunea« și în cadrul acestei baze își menține drepturile de dispozițiune asupra limbii de comandă și de serviciu a armatei. Trebuie, decă, să se facă în timpul cel mai scurt un program, care pe baza dela 67 să garanteze paritatea între Ungaria și Austria. Acest program să nu se facă în contra partidului independist, ci în înțelegere cu el, însă cu pasivitatea partidului. Nu există altă modalitate pentru descurcare.

Este imposibil, ca coaliția să nu vadă primejdiile și să nu voescă a căuta și încerca o soluțiune. Inițiativa trebuie s'o ia însă tocmai coaliția. Numai pe calea aceasta se va pute smulge puterea din mâna guvernului actual.

E sigur, că în cele din urmă va bate și ora reconcilierii. Mai pöte însă crede cineva, că după experiențele din trecut, noi vom căpăta din nou baza dela 67, sau ceva mai bun decă acesta? Cel ce crede asta, nu vré să vadă și să audă lucrurile austriace și vocile din Austria. Din toate părțile se aude de acolo ură în contra

tare. I. Ciocârlan și-a făcut un loc de cinstă printre scriitorii de aji.

I. Agârbiceanu e ardelean. Se vede câtă deosebire între el și Ciocârlan, între limba lor. Și cu toate acestea ori-cine pöte să vadă în Agârbiceanu pe novelistul de mâne.

Scurt la vorbă, mai aspru, frasa lui cade grea ca plumbul, tablourile lui sunt săpate în piatră. Scie să se uite cuminte și adenc în viață. Tipurile lui sunt bine prinse, bine caracterisate și te împrietenesci cu ele ușor, căci sunt oameni întregi Cula Mereu! Par'că-l vești, și dialogul dintre el și baba de la marginea pădurii e admirabil. Apoi pe Căpraru cel mincinos, cine nu-l cunoște? Și toate, toate tipurile din volumul lui Agârbiceanu le vești mișcându-se și trăind în atmosfera mai aspră de munte a Ardealului. Acest scriitor are un talent remarcabil și multă vigöre.

Acestate sunt volumele de proză apărute până acum în editura »Luceafărului«. În urmă cu pe lângă lucrări originale a- ta editură are de gând să ne dea și o de traduceri de valöre din literatură străine. Întreprinderea e frumoasă și... nă de totă lauda, și-i dorim din suflet să a- Z.

nóstră. Austracii vedé sosit timpul a-ne despoia și de drepturile ce le-am câștigat la 67. Ei se simt aji destul de tari pentru această întreprindere. Nu e öre de temut, că după o luptă lungă, ce pöte dura ani întregi, națiunea noastră va slăbi și, dorind ea pacea, vom fi siliți să cedăm?

Disolvarea dietei.

Un diar guvernamental amenință coaliția cu disolvarea dietei și cu alegeri noué. Se afirmă, că în privința aceasta se vor face declarațiuni din loc competent. Insuși ministrul Fejervary a declarat la un banchet, că la 19 Decemvrie se va schimba situațiunea, atunci adecă își va desfășura programul în dietă. »Atunci se va vedé— dice Fejervary — căți aderenți va avé în parlament dreptul electoral redus, și căți amici vor avé drepturile poporului«. După o scire mai nouă, Fejervary a declarat în clubul partidului progresist, că nouéle alegeri sunt mult mai apropiate, decum crede coaliția.

Comisari regesci?

»Vaterland« din Viena a lansat di- lele trecute următorul svon: »Suntem informați, că nu numai în comitatul Pestei, ci în toate comitatele renitente vor fi numiți comisari regesci. E foarte firesc, că nu se pöte juca o comedie infamă cu dreptul de numire al Corónai și că după fie-care om, pe care-l numesc Maj. Sa, fie ori cine ar fi, trebuie să stea deplina putere regală. Numai astfel se pöte face în curând ordine, și asta la tot cazul e mai demn și mai puțin păgubitor, decă jocul cu programul parlamentar, care a provocat toate duhurile rele și în Austria. Fejervary ar fi putut să nu facă acesta; el ar fi trebuit să se ocupe numai cu afaceri de guvernare și administrative, nu numai ca ministru președinte, ci ca comisari regesci al întregii țări.«

Cele scrise de »Vaterland« au produs senzație în cercurile politice, care însă a fost de scurtă durată. Față cu informațiunea föiei vieneze, »M. T. Iroda« din Budapesta declară, că în cercurile guvernului nu se scie nimic despre astfel de intențiuni.

Fișpanii lui Kristoffy.

Din Oradea-mare se anunță, că noul fișpan al comitatului Bihar va fi vicespanul dela Arad Domokos Nagy Lajos, Fișpanul comitatului Hajdu și al Dobrișinului Domahidy și-a dat dimisia. Tot așa fișpanul comitatului Lipto, Vitalis.

Partidul liberal.

Comisiunile partidului liberal, însărcinate cu pregătirea noului program, se vor întruni la 22, 23 și 24 Noemvrie.

Fostul ministru de finanțe Lukacs a declarat următoarele:

— Noi rămânem pe baza punctului de vedere de până acum. Suntem opoșiți față cu guvernul-Fejervary, deörece noi vedem în programul guvernului marele pericol al bazei dela 67.

Contra-revoluțiunea în Rusia.

De când s'a publicat manifestul, în care Țarul promite Rușilor constituția, în cele mai multe orașe și orașele ale Rusiei au izbucnit turburări sângeroșe și mai întăritate. Plebea cea mai de jos, atacă, jefuiesce și omöră în primul rând pe Jidovi, ér în al doilea rând se năpustesc asupra studenților și a inteligenței rusesci.

Despre măcelărirea Jidovilor în Odessa, Ksinew, Kiew și acum în urmă și la Ismail în Basarabia etc., diarele europene aduc rapörte îngrozitoare pe colöne întregi. Presa fiind în cea mai mare parte în mâna Evreilor, mai mult ca probabil, că aceste rapörte sunt în mare grad esagerate. Cu toate acestea e fapt, că aproape pretutindenți s'a pus la cale jaf și omor în contra Evreilor, și că acesta se întâmplă la instigațiile secrete ale reacțiunii, care vré să răstörne ce a făcut Țarul cu ministrul său Witte și să compromită cauza constituției prin aranjarea acestor ne mai audite băi de sânge.

Banțele ce le formază ciurucul populațiunii în diferitele localități, sunt organizate, și s'a dovedit deja de repetite-ori, că în cele mai multe locuri poliția și miliția tolerază fărădelegile lor și nu reacgeză contra lor. Organizarea bandelor s'a făcut sub numele de »negrele sutimi«, care vrea să dică, că sunt câte o sută într'o cetă. Banțele se numesc negre, fiind-că ori unde

apar, aduc numai jale, foc și miserie. Con- tingentul lor îl dau vagabunzii său cum se numesc rusesce »bosjaki« (desculții), gata a comite ori-ce crimă și fărădelegi, pe cari Gorki i-a descris așa de bine în operele sale. Elementele reacționare și dela curte s'au aliat cu birocracii, cari vedé sfârșitul stăpânirii lor, și au pus la cale aceste masacre contra Evreilor și a inteligenței liberale.

Cum că așa este, o dovedesc și comunicatul guvernului lui Witte publicat la 8 Noemvrie a. c. despre care amintim la alt loc și care vorbește de ciocnirile într-noul sistem și tendințele învechite reacționare.

În următoarele publicăm scirile mai recente despre evenimentele din Rusia.

Un nou comunicat al guvernului.

Un comunicat al guvernului rusesc din 8 Nov. declară, că scirile sosite în timpul din urmă din provincie spun, că liniștea începe să se restabilească. Este un fapt cert, că violența crisă, care a izbucnit în Rusia, a dat nascere unor ciocniri între noul sistem și unele tendențe învechite. Tragicele și regretabilele evenimente din ultima săptămână pot fi considerate ca o reacțiune a elementelor conservatoare ale populațiunii contra manifestațiunilor ceva cam exagerate ale elementelor radicale. Nu se pöte contesta însă pe de altă parte, că în câteva casuri această reacțiune a fost favorisată de agenții administrațiunii locale. Guvernul actual este departe de a ignora și disimula această, căci decă guvernul ar face așa ceva, ar însemna că continuă a stării în vechea direcțiune în loc de a pași pe calea progresului. Între agenții administrației locale se află dușmani ai noului sistem, cari se opun din răspunderi la realizarea acestor reforme.

Excesele contra Evreilor.

După cum rezultă din informațiunile sosite diarelor din streinătate excesele contra Evreilor au fost puse la cale de către bande compuse din indiviți aparținători claselor de jos ale populațiunii rusesci. În urma șovăirii autorităților locale de a se opune cu cea mai mare energie masacrărilor, aceste bande au reușit a terorisa populațiunea orașelor mari și a comite în terorismul lor cele mai mari jefuiri și ucideri. După scirile ce le primesc diarul englez »Standard« dela corespondentul său din Odessa, numărul victimilor evreesci în Rusia de sud ar fi de 50,000 ér a celor răniți de 100,000.

Situația în Basarabia.

Din Bucuresci se telegrafiază, că focol, care a cuprins orașul Ismail, a fost localizat. Apröpe jumătate din oraș a fost prefăcut în cenușe. Mulți comercianți evrei au ajuns la sapă de lemn. Numeroșe familii evreesci, cari s'au refugiat, petrec nopțile pe șlepurii trimise din portul Brăila. Directorul poliției din Ismail a fost ucis.

Din Cernăuți sosesc telegrama, că locuitorii orașului Sicurani (Basarabia) au părăsit orașul, refugiindu-se. Agitatori călătoresc prin sate, ațărind populațiunea contra proprietarilor. Proprietatea Birnova a fost jefuită și apoi incendiată.

»Universul« primesce cu data de Mercuri următoarele telegrame:

Galați, 26 Octomvrie v. Turburările din Ismail iau proporții îngrozitoare. Aji dim. la örele 6 a sosit în portul nostru remorcherul »Luigi« al d-lor Mendi, aducând din Chilia 27 familii evreesci fugite de gröza măcelului. Autoritățile de aci au permis debarcarea lor provizorie până la noué dispozițiuni. Printre aceste familii se află și familia marelui comerciant de cereale Fites, compusă din 16 membri. Fugarii fiind invitați să presinte biletele de liberă călătorie, au început să plângă cerând milă și rugându-se a nu fi întorși în Rusia. Pe la örele 8 vaporul »Bulgaria« a adus un alt transport de 16 familii evreesci din Ismail, au fost însă oprite să debarce până la noué dispozițiuni. Au mai sosit deasemenea și numeroșe familii rusesci fugite de gröza celor ce se petrec în Is-

mail. Milionarul comerciant Levadinsky a fost redus la ruină, arzându-i tot avutul. Causa acestor revolte este, că de câte-va zile s'au găsit pe strățile Ismailului portrete de ale familiei imperiale, rupte și asvârlite în noroii. Bănuindu-se că acesta ar fi fapta evreilor, s'a pornit góna contra lor.

Asără și aji diminöță torpilorul »Zmeul« a plecat în josul Dunărei spre direcția Ismail-Sulina, spre a supraveghea malurile.

Iași, 26 Octomvrie. Un călător sosit aici din Basarabia spune, că banțele de uci-gași, cari cutreeră întreaga Basarabie, masacrând populația evreă, au atacat Lună séra tîrgușorul Tiraspol, devastând și jefuind magazinele. În urmă au aprins un mare foc peste care au aruncat 11 evrei, anume 4 bărbați, 3 femei și 4 copii. La Ungheni-ruși ordinea a fost restabilită, orașelul fiind ocupat milităresc. Populația creștină din acest orașel a declarat, că va lua apărarea evreilor, decă eventual vor sosi banțele criminale.

Restabilirea ordinii.

Agenția telegrafică din Petersburg comunică că reprezentanțele orașelor Moscova, Odessa și Noworossisk au adresat apelu-ri către populațiune, de a înceta cu excesele. În unele orașe ale Rusiei de Sud s'au organizat comitele speciale cari au de scop să împace pe locuitorii creștini și evrei.

După o ultimă scire a agenției rusesce în următoarele orașe s'a restabilit ordinea și viața normală: Simferopol, Mosir, Iekaterinburg, Ivanovo-Woznessensk, Dorpat, Odessa, Riga, Irkutsk, Vladimir, Pensa și Iekaterinoslav. Lucrători din Revel au decis a relua ocupațiunile lor.

SCIRILE DILEI.

— Noemvrie 10 n.

Alegere de protopop. Sâmbătă s'a îndeplinit în Agnita, sub conducerea d-lui comisar consistorial Dr. E. Christea, actul de alegere pentru ocuparea postului de protopresbiter al tractului Agnita. Majoritatea voturilor (28) a întruniri și de astădată d-l I. Baptist Boiu, oficial consistorial în Sibiu. Preotul Vasilie Duma a întruniri 10 voturi, ér d-l I. Muntean paroch în Gura riului 6 voturi.

Aniversare de 40 ani. În anul 1865 au făcut la gimnasiul săsesc Honterus din Brașov 19 tineri examenul de maturitate și aceștia s'au obligat a-se întâlni tot la 10 ani. Prima întâlnire au ținut-o la 1875 în hotelul ce exista pe atunci, »La sörele de aur«, a doua la 1885 în hotelul, care aji de asemenea nu mai există »La pomul verde«, a treia la 1895 la »Casa de tir«, ér la 5 Noemvrie a. c. a avut loc a patra întâlnire la »Casa industrială«. Din cei 19 tineri de la 1865, astăzi mai sunt în viață 9. Unul fiind bolnav, la întâlnire au venit numai 8. Erau de față și mai multe dame, soții de ale jubilarilor. La cina ce s'a dat cu această ocaziune, s'au rostit mai multe toast. Între alții a vorbit și d-l Nicolae Garoiu, avocat în Zărnești, reînspărând amintirile plăcute din timpul celor 4 ani, ce i-a petrecut ca elev al cursului superior de la gimnasiul săsesc. D-l Garoiu este singurul Român din promoția jubilară.

Deputat sinodal din cler în cercul Brașovului a fost ales er d-l protopresbiter Vasile Voina, întrunind 37 voturi contra 18, cari au fost date pentru preotul Dr. V. Saftu. O bilă a fost albă.

— În cercul Făgăraș (protopopiatul Făgărașului și al Branului) a fost ales deputat congresual din cler d-l Dr. Elie Christea asesor consistorial.

Biblioteca veche română în Arabia D-l T. T. Burada a descoperit la mănăstirea sf. Sava (Arabia) într'un pustiu în apropiere de Marea-Mörta, o mare bibliotecă română. Biblioteca e așezată într'un turn așa de înalt, încât trebuie să urci 382 scări până ajungi la ea și conține foarte multe cărți românesce de prin anul 1600 și alte timpuri mai vechi. Despre biblioteca aceasta nu s'a scit nimic până acum.

Febra tifoidă în Sibiu. În urma extinderii epidemiei tifusului în Sibiu s'a permis elevilor școlilor din acest oraș, a

Cursul la bursa din Viena.

Din 9 Novemvrie n. 1905.

Renta ung. de aur 4%	114.05
Renta de corone ung. 4%	95.70
Impr. cail. fer. ung. in aur 3 1/2%	96.15
Impr. cail. fer. ung. in argint 4%	95.60
Bonuri rurale croate-slavone	96.30
Impr. ung. cu premit	217.50
Losuri pentru reg. Tisei si Seghedin	161.25
Renta de hartie austr. 4 2/10	100.10
Renta de argint austr. 4 2/10	100.05

Renta de aur austr. 4%	118.40
Renta de corone austr. 4%	100.10
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	91.25
Losuri din 1860	159.10
Actii de-ale Banței austro-ungar	16.38
Actii de-ale Banței ung. de credit	782.50
Actii de-ale Banței austr. de credit	671.50
Napoleondori	19.15
Marele imperiale germane	117.67
London vista	240.17 1/2
Paris vista	95.52 1/2
Note italiene	95.65

Nr. 15719—1905

Publicațiune.

Pentru a se vinde casa orașe-nescă din Tergul cailor Nr. 18 din prună cu acea parte din grădina măcelarilor, care s'a cumpărat din partea orașului și s'a alăturat la aci numita curte, in estensiune de 438 m² se va ține licitație publică cu oferte in scris la 27 Noemvrie a. c. la 10 ore a m. in despărțământul al V-a al magistratului orașenesc pentru afaceri economice (Strada aurarilor Nr. 5, etagiul II).

La acesta licitație invităm pe toți amatorii de cumpărat casă.

Condițiunile de oferte precum și ale contractului de vândare, ce se va încheia cu cumpărătorul se pot vedea până la ziua de licitație, in decursul orelor de oficiu, in localul despărțământului magistratual sus menționat.

Tot acolo se pot vedea și schi-

tele de planuri pentru adaptarea precum și pentru zidirea de nou a casei din cestiune.

Planurile sunt pregătite de oficiul inginerilor orașenesți.

Doritorii de a cumpăra această casă au să-și prezente ofertele la șeful despărțământului al V-a magistratual până la 27 Noemvrie 1905, 10 ore a. m.

Brassó, in 27 Octom. 1905.

1—2.1940. Magistratul orașenesc.

In decursul verei abnormal de secetosă au fost erăși

Pepinerie de nobilitarea viței de Vie de pe Târnava.

Proprietar: FR. CASPARI Mediaș 24. Ardeal. Singură in tota Ungaria, care uda pepinaria de vițe dilaic cu enorma cantitate de apă de 5 milioane litri și de aceea singura, care și in anul acesta liferază într'adevăr vițe frumoase și in tota privința ireproșabile. Prețuri curente cu ilustrații și numeroase scrisori de recunoștință gratis.

A XXV-a LOTERIE de BINEFACERE

reg. ung. de stat pentru scopuri folositoare și de binefacere.

Loteria conține 7691 câștiguri cu suma totală de 365,000 Cor., care se plătesc in bani gata.

Câștigul principal 150,000 Corone.

Apoi:

1 câștig principal cu	Cor. 50,000	20 câștiguri cu	Cor. 500
1 " " "	20,000	50 " " "	100
1 " " "	10,000	109 " " "	50
2 " " "	5,000	1000 " " "	20
5 " " "	2,000	6500 " " "	10
10 " " "	1,000		

Tragerea irevocabilă in 28 Decemvrie 1905.

Un los cotă 4 corone.

Losuri se capătă la direcțiunea de loterii in Budapesta (Oficiul vamal) la toate oficiile de poste, dare, vami și sare, la stațiunile cailor ferate, trafice și zarafii.

2—6.1933.

Direcția Loteriei reg. ung.

Cruce seu stea dubla electro-magnetica

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.

Nu e mijloc secret.

Vindecă și inviorază

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă bo-

se da împrejurării, că le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, impedecarea circulațiunei sângelui, anemie, amețeli, țiuțituri de ureche, bătăle de inimă, sgârșiri de inimă, asmă, auțul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, reoală la mâni și la picioare, reumă, pocăgra, ischias, uțul in pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bôle, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii, cari prețuesc cu mulțime invențiunea mea și ori-cine pôte examina aceste atestate Acel pacient, care in decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde orice încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis s'ese confuz de cu aparatul „Volta“, de ore-c. „Ciasul-Volta“ atât in Germania cât și in Austro-Ungaris a fost oficios oprit, fiind nefolositor, pe când aparatul meu e in genere cunoscut apreciat și cercetat. Deja iefinătatea crucii male electro-magnetice o recomandă indeosebi

Prețul aparatului mare e 6 cor. Pretul aparatului mic e 4 cor.

folosibil la morburii, cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

folosibil la copiii și femeii de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și local de vândare pentru țera i streinătate e.c.

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V, Strada VADÁSZ 42 A./E. colțul strada Kálmán.

Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cutia este provédută cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subserierea sa.

Prin efectul de lectuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll in contra greutăților celor mai cerbidoase la stomach și pânțee, in contra cărcelor și acrelei la stomach, constipațiunei cronice, suierinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorrhoidelor și a celor mai diferite bôle femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce crasce meren de mai multe decenii încôce. — Prețul unei cutii originale sigilate Corone 2.— Falsificațiunile se vor ur mări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decât fiecare sticla este provédută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alina durerile de goidină și reumatism și a altor urmări de rēcăla. Prețul unei sticle originale piumbate, Corone 1.90.

Sapun de copii a lui Moll.

Cel mai fin sapun de copii și dame fabricat după metodal cel mai nou pentru cultivarea rațională a peleii, cu deosebire pentru copiii și adulți. Prețul unei bucăți Cor. — 40 (cinci bucăți Corone 1.80. Fie-care bucată de sapun, pentru copii este provédută cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterea principală prin

Farmacistul A. MOLL,

c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9

Comande din provinciă se efectuează gilaic prin rambursă postală.

La deposite se se ceră anumit preparatele provédute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite in Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth, Eugen Neutädter și engros la D. Eremia Neпојii.

Cel mai mare magazin de haine gata pentru bărbați și dame al lui

N. P. GOLDMANN Brașov

Confecțiuni de bărbați

Tergul Inului 31—33 in palatul lui Czell.

Fondată la 1892.

Confecțiuni de Dame

Tergul Inului Nr. 28.

In sesonul de primăvară am dovedit On. public, că in piața locală am fost cel mai iefin și am fost superior ori cărei concurențe!

De ce? haine bune, durabile pentru iarnă, cu garanție de un an, veritabile, originale indigene de Zsolna și Gács numai la mine se pot afla.

Haine gata după modă, pentru bărbați și copii, precum și Paltone de toamnă și iarnă, inlocuesc cu desăvêrsire hainele de comandă, de-ore-ce se confecțiunează sub privighierea mea personală, după croiala cea mai modernă, din stofe curate de lână, cu accesorii de cele mai durabile.

In depositul meu se află pentru agronomi, neguțatori Surtuce veritabile din piele de capră Danesă cu căptușală de blană și ștefă, Raglane, Derbi, de vênat, Paltone preotești. — Cu deosebire mare deposit in Blane de călătorie și pentru oraș. Costume de patinat și deosebit Surtuce de patinat cu căptușeli din ștefă și blană.

Cel mai mare deposit in haine pentru Dame și Domnișore.

Alegere colosală din fie-care specie și prețuri iefține surprindătoare.

Rogându-mă de sprijinul Onor. public, sunt cu totă stima

N. P. GOLDMANN, Brașov, Tergul Inului 28 (palatul Czell).